

Kaskisissa

odottaa Teitä hyvästä ruoastaan tunnettu

I lk:n hotelli-ravintolamme

A-oikeudet

HOTELLI CENTRUM

Kaskinen - Puh. 400 ja 460

melle. Jos oli kovin häikäri vetämään, niin toisia apajia kotviessa saattoi vielä vetää Konin apajan viereen merelle päin, mutta se saattoi tarttua kiinni, ellei osannut vississä paikassa, meren puoleisella sivulla, tehdä mutkaa ja siten kiertää pohjassa oleva iso kivi. Muuten saattoi pahimmassa tapauksessa joutua purkamaan koko apajan. Myöskin Läylien puoleiselle rannalle voi vetää kolmekin apajaa, joista vähimmin käytetty oli myöskin merenpuoleinen Hiekanperän apaja.

Kalksalolaisilla oli omat norssiapajat Lehmänselällä ja Ihamielensalmen päässä, toinen Hamarunsaaren rannassa Iivana ja Sausalon puolella Tavin apaja.

Niin että: Siitä ne norssiapajat löytyvät, jos niinkuin joku haluaisi mennä tänä syksynä norssinvetoon niille rannoille.

Muilla saaristokylillä oli omat norssiapajansa. Harvoin sattui naapurikylien ranti miehet vieraille pyyntipaikoille. Kesvalahtelaiset, jotka asuivat syvällä sisävesien takana, käyttivät joko kuhkaalaisia tai kalksalolaisia apajia hyväkseen.

Parhaana norssinkutuaikana kihisi ja kuhisi Kiponvesillä rantiiveneitä enemmän kuin oli apajia. Silloin joutui osa venekunnista »kotvimaan» vuoroaan. Vetovuoroissa, samoin kuin muissakin käytännöllisissä asioissa, noudatettiin perinteellisiä, kirjoittamattomia lakeja. Se venekunta, joka aamulla tai iltapäivällä ennätti apajalle ensimmäisenä, sai tietenkin ensimmäisenä vetää sen apajan. Seuraava vetäjä oli se, joka oli ennättänyt apajalle ennen kuin edellinen vetäjä oli ennättänyt suattimella nostaa »perän» maihin. Jos kaksi tai useampia venekuntia yritti jollekin apajalle, syntyi kilpasoutu, jossa voittaja oli se venekunta, jonka veneen kokka karahti ensimmäiseksi apajan sisäpuolelle rantaan. Kotvimisen aika oli yksi apajan vetoaika.

Suurta rantiita vedettiin yleensä rattailla, joista pienempi ja kevyttekoisempi oli irallinen »muaratas» ja toinen veneen laitoihin kiinnitetty »veneratas». Aiomies ja samalla muarattaan kiertäjän piti seurata tarkasti »perniekan» vetotahtia, että molemmat »reidet» pysyivät tasoissa. Pienen rantiin vedossa ei käytetty rattaita, mutta niinpä siinä kuluikin kämmennahkat verille, jos useampia vuorokausia perättäin jouduttiin vetämään.

Joskus saattoi käydä niin ikävästi, että perniekka

unohti sitoa poven perän kiinni edellisen apajan saaliin tyhjentämisen jälkeen. Silloin apajasta tuli nk. »vesiperä», sillä tietenkin kalat pääsivät avoimesta perästä takaisin vapauteensa. Sanomattakin on selvää, että se harmitti vetomiehiä, ja entä se häpeä, jos sattui toinen venekunta kotviessaan seisomaan vieressä, kun perä nostettiin maihin.

Vaikka kaikki kävi tavallisesti sulassa sovussa ja yhteisymmärryksessä venekuntien kesken, saattoi silti joskus sattua pientä sanaharkkaa milloin mistäkin. Tavallisemmin erimielisyydet johtuivat kilpasoudusta tai muista vetovuoroista ja — autu armias — jos siihen sattui venekunnat, joissa kummassakin oli perämiehenä suustaan tunnettu akka, sillä naisväki siellä oli enemmistönä, harvoin miehet joutivat norssinvetoon. Silloin saattoi syntyä sanasota, jota sivullisten oli hauska kuunnella. Sanoja ei säästetty puolin eikä toisin. Tuskin vetivät vertoja Kalle Väänäsen »Akat pyykkirannassa». Joka tapauksessa ei passaa »tässä kirjassa sannoo» alkuunkaan niitä viserryksiä, joita tuli vanhojen naisten suurista suista. Eikä niitä kuiskittu. Koko ranta raikui ja kalliot vastasivat molemmin puolin salmea, kun akat huutelivat toisilleen vielä rannalta toiselle.

Ei puuttunut romantiikkakaan näiltä syksyisiltä apajapaikoilta.

Jo pimeänä lokakuun aamuna saattoi pitempi-matkaiset rantiinvetäjät kokoontua valtaamaan apajapaikkoja. Silloin sytytettiin lekkoja rannoille ja keitettiin aamukahvit joko venekunta yksin tai viereisen kotvijan kanssa päivän valkenemista odotellessa. Päivemmällä, sitten kun jo apaja tai pari oli vedetty, pantiin mukana ollut musta rautakattila lekon päälle ja siihen runsaasti kaloja. Jos mukana oli joku peruna, kuorittiin ne; ellei niitä ollut, riitti pelkkä vesi ja suola kalojen lisäksi. Se oli sitä kuuluisaa rantakalaa, jota muistellessa heraahtaa vesi kielelle jokaiselle, kuka kerrankin on päässyt sitä nälkäisenä maistamaan.

Eräänä lokakuun varhaisena aamuna lipuu rantiivene Läylien puoleiselle apajapaikalle. Oli vielä pilkkopimeä. Päivän valkenemiseen oli aikaa monta tuntia ja venekunnalla vara valita parhain apaja. Tulijat keräilivät risuja lekkoa varten. Aikaisen lähdön takia aamukahvi oli jäänyt juomatta, mutta tässä sopi kiehua kahvit ja syödä eväitä päivän sarastusta odotellessa. Venekuntaan kuului nuori

Turun Hospitz

Turku - Yliopistonkatu 29 A

Puh. 20 921

I lk. hotelli • Rauhalliset viihtyisät huoneet •
Viihtyisä ravintola • Aamiaisia ja päivällisiä
klo 10—19 • Suosittu raittiusravintola.